

catalaunia

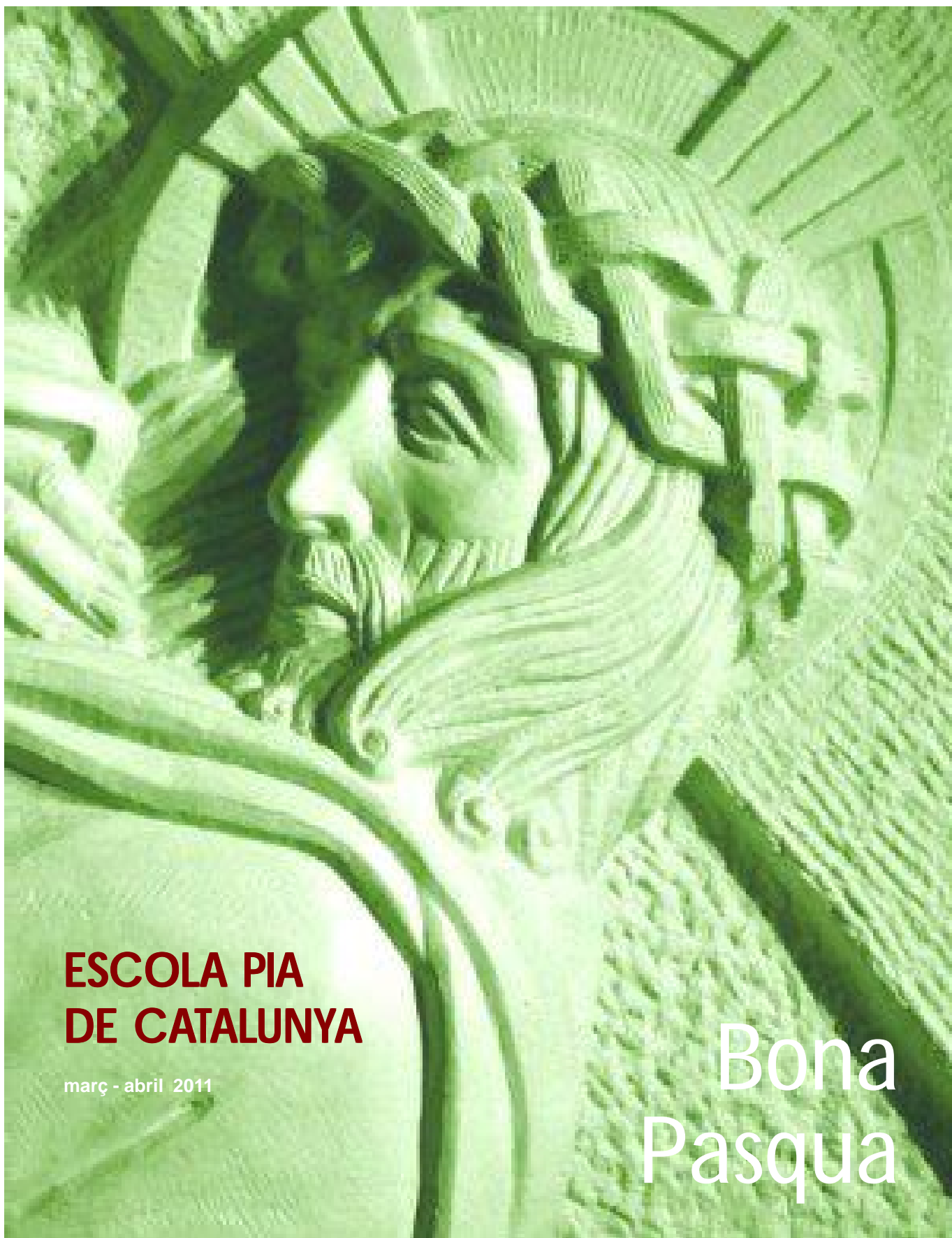
**Viatge
a Guatemala**

4
6
7

**ESCOLA PIA
DE CATALUNYA**

març - abril 2011

**Bona
Pasqua**

escola pia

Hem de tenir por dels laics?

Sóc a l'Escola Pia des dels 3 anys. Fa més de cinquanta anys. I des dels 3 anys a Diputació, amb les senyorettes de pàrvuls, amb els mestres de primària, amb els professors de secundària... i també, és clar, amb uns quants religiosos, vaig passar-hi tretze anys, i és amb aquesta visió d'Escola Pia de laics i religiosos que vaig prendre la decisió de quedar-m'hi.

Ja com a religiós, a tots els llocs, a Sant Antoni, a la parròquia de Sant Josep de Calassanç, a Calella, a Sabadell... a Oussouye, a la parròquia de Sainte-Marthe de Pantin i ara als Serveis Comuns, en situacions ben diverses, sempre, sempre, he treballat i he conviscut, colze amb colze amb laics i religiosos.

Tota aquesta experiència m'ha donat una visió dels laics enormement positiva. Amb casos admirables, com el del senyor Cheikh Senghor a Oussouye, musulmà convençut, i que va ser el meu braç dret durant els tretze anys que vaig dirigir el col·legi Joseph Faye, que encara ara és el més gran defensor de la intuïció de sant Josep de Calassanç i de l'obra de l'Escola Pia davant dels altres professors.

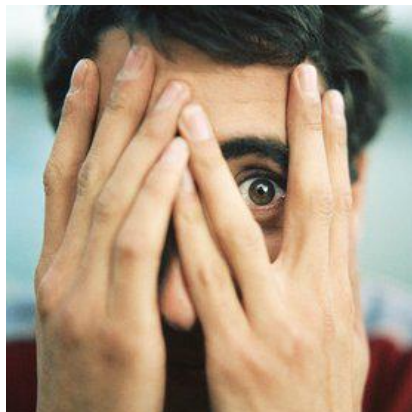
Cito només aquest cas amb nom i cognom propis per les seves característiques especials i perquè la majoria no el coneixeu, però podria afegir-ne molts d'altres que m'han demostrat al llarg dels anys

la gran sintonia, vinculació i amor a l'Escola Pia. Homes i dones que més enllà de la seva relació laboral ho donarien tot per l'Escola Pia. Alguns que com jo han matat Escola Pia des de petits com a alumnes i que han continuat com a educadors. I que com el Xavi al Barça, els costaria molt canviar de lloc, perquè han esdevingut veritables escolapis encara que no tinguin cap compromís jurídic més enllà del seu contracte.

També entre els laics podem trobar gent que està poc identificada, que la seva relació és més freda, però que des d'aquesta més o menys indiferència amb la institució són educadors magnífics i entregats, i que des d'aquest anonimament «escolapi» estan construint Escola Pia.

I com a tot arreu, també en trobaríem d'altres de qui ens costaria trobar motius per lloar-los.

Hem de tenir por dels laics? Jo no en tinc gens, i estic disposat a

obrir tant com pugui l'Escola Pia de Catalunya per tal que s'hi sentin el més còmodes possible. I això no m'incomodarà.

No només no tinc por dels laics sinó que crec que són els laics els que en aquest present escolapi a Catalunya em donen esperança de futur. Sense ells no veig futur. Sabrem estar a l'alçada, sense perdre'ns en enyorances del passat, per transformar l'Escola Pia de Catalunya per a un futur que ja tenim a les portes?

Sabrem donar als laics el lloc que els pertoca a tots els nivells de col·laboració, participació, decisió, com hem fet gradualment en aquests darrers trenta anys? Serem capaços d'obrir portes que fins ara estaven reservades als religiosos?

Amb reflexió però sense por. I sense maniqueïsmes que facin els laics dolents i els religiosos bons o els laics bons i els religiosos dolents. jutjant a cada persona per ella mateixa, pels seus actes, per la seva implicació i no pel seu contracte laboral o per la seva professió religiosa.

Som en un moment crucial per molts motius. En les decisions d'avui ens juguem el demà, no només de nosaltres religiosos sinó de tota l'Escola Pia de Catalunya. Siguem valents.

Amb tot el respecte a les diferents visions i opinions sobre el tema.

donde la educación y la fe se besan

¿Para qué sirve la escuela católica?

Tal vez no sea oro todo lo que reluce en la relación de la fe con la escuela. Al concilio le costó mucho llegar a una simple declaración sobre la educación. En países como Francia e Italia, por ejemplo, hay menos escuelas católicas que aquí. Que la nueva evangelización no depende de ellas parecía sugerirlo hasta el director del nuevo dicasterio pontificio. ¿Para qué sirven?

Los cristianos se han preocupado en la historia por muchas carencias humanas, como la enfermedad, las prisiones, el subdesarrollo y el hambre, la seguridad (bomberos en más de una ocasión), etc. Tal vez, antes de encontrar en la escuela un terreno tierno donde sembrar la fe, se acercaron a ella como a una obra más de misericordia (enseñar al que no sabe), mucho antes que utilizarla para reformar la sociedad o, por lo menos, preservar a los nuestros...

En noviembre de 2010, la cátedra Calasanz de la Universidad Pontificia de Salamanca convocó un seminario de profesores de Pedagogía y de Teología –varios escolares– para dilucidar qué fibras cristianas se tejen con las demás en el telar educativo. Tomo de allí mi reflexión, enfocada así por Antonio Aparisi: «El punto de partida convendría que fuera una aguda contemplación de la realidad humana. Otra metodología de la reflexión no parece correcta»..., no vaya a ser –interpreto– que cada uno haga valer sus ideales –y por sublimes que no quede– o se atrinchere en el patio de su casa, sin ver la que está cayendo en el

panorama mundial (el único posible en este siglo XXI de interdependencia planetaria). (...)

La fe no es ideología

Si sopesamos nuestra propia experiencia infantil, probablemente a muchos nos atornillaron en casa y en la escuela los principios del cristianismo, lo que teníamos que creer y practicar.

La fe era un componente más de nuestras convicciones y de nuestra Weltanschauung (como antes se decía), de nuestra cosmovisión, o si queréis, del paisaje homogéneo que se veía desde nuestra ventana particular. Por ella veíamos un trozo de mundo –¡nunca más que un trozo!– bien ensamblado para afrontarlo todo con cierta coherencia. (A tal panorámica podríamos llamarla ideología; pero no ahondemos en ese difícil término).

También es posible que, después, algunos hayamos vivido –como un drama o hasta como una liberación– el derrumbe de aquella primera mentalidad infantil y familiar, y su fatigosa reconversión en ésta de ahora, quizás más insegura, más líquida y amorfa, pero nuestra.

A los teólogos no les gusta esta aparición ideológica de la fe. He tocado una tecla que desafina: por

lo bajo, porque reduce la fe (y en consecuencia, la educación cristiana) a convicciones culturales y por eso preferimos la edad infantil para inculcarla, pero ya no funciona bien. También desafina por lo alto, como si me negara a reconocer el bien inmenso que esa mentalidad ha hecho a la historia y al pensamiento occidental.

Pero las cosas han cambiado mucho con la Modernidad. ¿Aún vamos a insistir en que la revelación cristiana contiene normas para educar y para organizar la sociedad, la economía, la gastronomía, las migraciones, la familia, etc.? Con razón escribió Pablo VI en la *Evangelii Nuntiandi* (nº 20) hace ya 35 años que «la ruptura entre Evangelio y cultura es sin duda alguna el drama de nuestro tiempo». El drama, no la hecatombe.

El reto es volver a comprender la misión de la Iglesia en este mundo autónomo y secularizado; sin conquistarlos, por un extremo, ni maldecirlo o abandonarlo, por el otro. Sal de la tierra y luz del mundo (Mt 5,13-14), sin ser del mundo. (...)

El clavo ardiendo

Este mundo moderno adulto (que no perfecto) nos ha desorientado y muchos se preguntan: ¿dónde queda un sitio para Dios? y, como

no dan con ninguna respuesta..., hasta se aferran al clavo ardiendo del liberalismo: ¡cada grupo con sus ideas, con sus escuelas, con sus derechos! Una cultura frente a otra, una sociedad cristiana dentro de la civil. ¡Un imposible poco misionero y ecuménico!

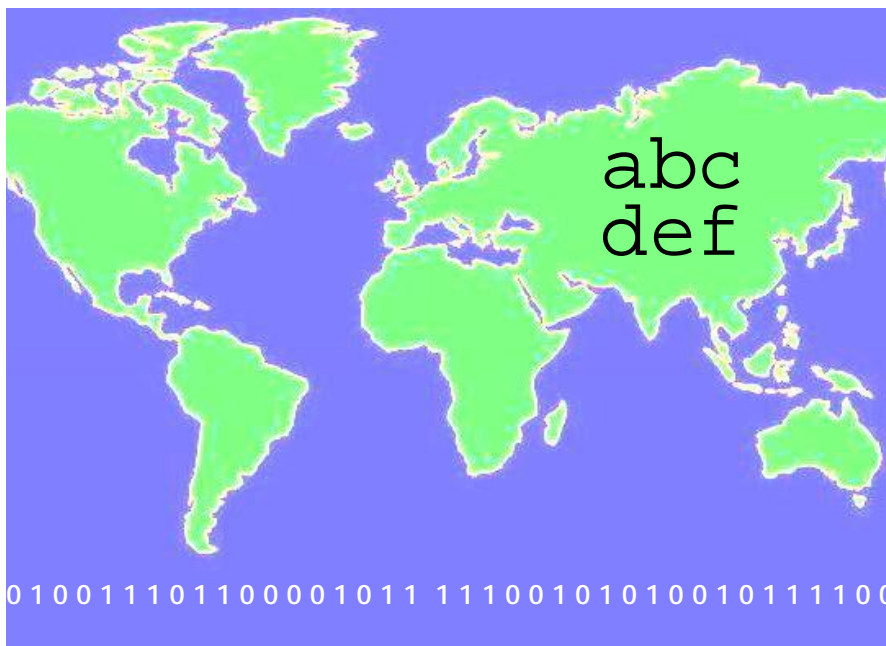
Para eso no sirven nuestras escuelas. Se corren grandes riesgos, como despreciar las ajenas, si sólo la nuestra ofrece una educación integral; o resucitar viejas y nuevas fricciones: entre ciencia y fe (Galileo como prototipo), entre Iglesia y Estado (el franquismo como escarmiento), entre una ética civil y las exigencias de cada grupo (la sharía islámica como aviso). Querer parcelar la educación para la ciudadanía lo ilustra bien, mientras el mundo ansía un derecho planetario común. La ONU ya no basta.

Debemos hablar de cristianos en la escuela más que de escuela o pedagogía cristianas. Muchos obispos –de África, Francia y otros países– se negaban en el concilio a menospreciar la escuela pública y preferir las católicas: hasta en España hay más católicos en la pública que en las privadas. El derecho real de elegir centro educativo para los hijos es una quimera al alcance de pocos.

Otro fundamentalismo laico quiere excluir de las Ciencias Humanas el estudio de las religiones; cosa tan absurda como eliminar la Botánica de las Ciencias Naturales. Tenemos más motivos y argumentos que el liberalismo para ofrecer a todos en la escuela el estudio de la religión y del cristianismo.

No choque, sino encuentro

Benedicto XVI, en su viaje a Compostela, dejó caer que el encuentro entre laicismo y fe religiosa es el reto de hoy. A los 35 años de Evangelii Nuntiandi daba un paso nuevo: no ya lo scontro, el choque

–dijo–, sino el encuentro. No sólo lo diría por los laicistas; también por nosotros, y no sería un mal programa educativo.

Hay que dialogar en la plaza pública con los argumentos racionales de todos. Pocas afirmaciones de la fe y de la esperanza quedan fuera del habla común. Del amor, ninguna.

Puede que una raíz de la lucha escolar sea que unos y otros pretenden la clonación de los niños. Algo inmoral, si no fuera imposible. (...)

Otra didáctica para la fe

Consiste en una vivencia personal y comunitaria.

Más que ideología, cosmovisión o Weltanschauung, los cristianos de la escuela buscamos una fe vivencia (¡bonita traducción orteguiana!), en la que nuestra soledad se desvanece. Eso pasa cuando me veo conocido y amado por Otro, interpelado por su Presencia, con-cernido por su mirada, sostenido

por la voluntad de quien no es objeto del ojo, del tacto o del oído, ni siquiera de nuestra mente, sino, al contrario, ¡pensados por Él! Objetivos porque nos quiere y nos conoce, sabe nuestro nombre verdadero y quiénes somos.

No es raro que esa vivencia la facilite una comunidad, porque –antes de reconocer a Dios– la vivimos en relación con otros; en el enigma del otro, que sin tener mi simetría ni ser objeto alguno, aflora en una relación muy profunda: no utiliza, sino escucha y habla y deja responder; nos hace ser persona, sujeto en comunión.

Por eso el Vaticano II, para distinguir una escuela católica, eligió esto: «Su nota distintiva es crear un ambiente de la comunidad escolar animado por el espíritu evangélico de libertad y de caridad» (GE 8). Nada menos. En ese clima caben –o no– todos los demás detalles escolares. (...)

Panorama inesperado

Pensar en esta fe/relación, no ideológica, lo cambia todo: ya no buscamos en nuestras clases soluciones para este mundo, sino una respuesta solidaria (en Historia y en Física y en Literatura...), pendien-

te del clamor de los pobres, de los mansos, de los perseguidos y de los que lloran.

Confiados en el Amor atravesamos las cañadas oscuras de la vida y buscamos con los otros la luz, como quienes logran vivir sin ningún dios «tapaagujeros». Nuestra fe-esperanza-amor, inseparables entre sí, se interrogan en clase –incluso aun sin decirlo– por la mirada y el Espíritu de Cristo hacia los signos de los tiempos, voz de Dios en la historia (como quería llamarlos el perito conciliar J. Ratzinger). Él no nos sustituye, pero no se aparta de nosotros. (...)

La escuela del cristiano sirve para mirar con el Evangelio. Nada más. Y no es poco, si renuncia a otras veleidades. Hoy también se ven, desde las clases, la ignorancia que quita la palabra y deja mudo, y el hambre que margina, la ceguera que atonta, la parálisis que aprisiona, la lepra que segrega, la cárcel que corroe y el egoísmo que entierra los talentos e impide una vida nueva, más justa y solidaria.

Lo vemos en el Tercer Mundo y en el Cuarto (en nuestras calles) y en las pateras y en las masacres y en el Congo y en el Sahara y en Haití y en Túnez y en Egipto.

Tres pasos escolares:

Aprender, educarnos y oír al otro.

¿Las escuelas miran todo eso? Si alguna escuela lo ignora, no es que sea neutra y aconfesional (como, tal vez, declara), sino es que se somete y doblega bien a los poderosos, en el mejor de los casos; o que simplemente es estúpida, como me temo.

Para mirar los desafíos de nuestro tiempo no hace falta la catequesis, sino la Geografía y la Historia, los números y las letras, las estadísticas, el periódico e Internet. ½½

Publicat a «Vida Nueva», el 18 de febrer de 2011 (nº 2.742). Ens ho ha fet arribar el P. Marian Baqués.

Per cert, que ens ha arribat aquesta nota enviada al nostre Secretari Provincial pel José Luis Corzo, que publiquem amb molt de gust:

Amigo Manel (¿aciertó?):

Me gustaría que hicieras llegar al director de catalaunia mi agradecimiento por varias notas recientes que tienen que ver conmigo. (Soy lector concienzudo de vuestro boletín desde hace muchos años y siempre me interesa todo).

En primer lugar, agradécele la publicación (¡íntegra!) del Pro-memoria de la Cátedra Calasanz de 2010 en catalaunia 466, ya anunciada en el número anterior 465.

Y también un detalle del número 464: seguramente se refería su nota a una entrevista que me hizo Nuri Fornes en «El Punt» (de Girona) el 21-7-2010, y puede que la referencia que le llegara estuviera en el nombre del correspondiente archivo pdf (adjunto).

Bueno, ya sabes, muy contento de ver vuestros trabajos y de que os hagáis eco de vez en cuando de los nuestros... sobre todo de la Escuela de Barbiana y de don Milani, tan central en todo lo escolapio.

Un saludo muy cordial,

Corzo

FESTA DE L'ANCIÀ JOSEP CALASSANÇ

A poc a poc va caminant
com qui ve de llarg viatge;
la vista tot tremolant,
els peus d'un pas fatigant
cada graó flaquejant,
que llarg el pelegrinatge!
De Peralta de la Sal,
aquell poblet que ara evoca,
fins a la Roma imperial
quanta amargor té a la boca.
Després de tant construir
el somni de tants infants,
han ensorrat la seva obra
i només en queda encenalls.
Aquells matins primerencs
quan les joies eren tantes,
quanta suor i quant dolor
en veure arrencar les branques
de aquell arbre tan frondós!
Ha arribat a la Capella
i algú li dóna la mà,
és una mà amb una ferida
que no acaba de curar.
No ha perdut mai gens de fe,
ni perdrà mai l'esperança,
que la mà que l'ha ajudat
és mà d'un ressuscitat
que aixecarà l'ensorrada
obra que Déu ha plantat.
Els infants de tot el món
tindran el goig algun dia
d'aprendre joiosament
que Déu a tots els estima.
Ja veu l'arbre com floreix
i es van estenent les branques
fins als confins d'un món nou
sense odi ni cobejances.
Recorda el dia primer
que féu al front d'un minyó
una creu com un petó
que li assegurí la vida.
Ja és a prop la Resurrecció
de l'estimada Escola Pia.

J. Liñan

Un dia d'un alumne de Can Colapi

(els anys
50)

Ja fa un temps el P. Florensa va fer una completa descripció de la vida d'un escolapi els anys de la postguerra. De manera semblant voldria fer una descripció d'un dia d'un alumne del col·legi de Nostra Senyora (Diputació), concretament el curs 1951-52, quan feia primer de batxillerat. El «seccionista» era el P. Octavi Fullat. Inclouré alguns detalls d'altres anys i possiblement hi haurà imprecisions en algunes dades (noms, matèries, horaris...).

o Inici de la jornada: la missa

Els nois arribàvem al col·legi a les 8 –tots amb corbata–; el P. Carles Riera ens acollia a l'entrada amb la seva forta veu. Pujàvem a les classes. Primer de Batxillerat era a l'últim pis d'un Diputació anterior a tota les reformes. Era ben bé una casa de l'exemple adaptada pels escolapis després de la crema de Sant Antoni a la Setmana Tràgica.

Hi havia dos seccions: A i B. Jo pertanyia a la secció B. El P. Fullat ens havia distribuït els pupitres des del primer dia. Al meu costat hi havia en Joan Lluch. Una de les «dinasties» que havia enviat tots els germans a Diputació.

El alumnes agafàvem el missal i el cantoral del P. Altisent i baixàvem a la capella de la planta baixa. Allà hi érem tots, de primer a setè de Batxillerat (la secció del P. Joan Feliu).

«Introibo ad altare Dei»... Missa en llatí, però dialogada. Lectures també en castellà. Sense homilia. Era una missa ràpida, molt escolàpia. Els cants de comunió m'han quedat impresos –«Adoro Te devote», «Jesu dulcis memoria», «Ecce Panis Angelorum», «Ubi Caritas et Amor»...–. Quan a poc a poc vaig anar entenen les paraules, vaig quedar enamorat d'aquella pietat tan rica, profunda i seriosa.

Durant la missa, confessors a tots els confessionaris. El P. Fullat ens havia aconsellat la confessió setmanal. Molts la fèiem. La comunió diària era quasi massiva, començant pels de 7è. Impressionant.

Quan va arribar el P. Altisent, algun cop després de la missa hi havia assaig de gregorià: curt, amb traducció i divertit. Em sento hereu del millor moviment litúrgic d'aquells anys preconciars. No faltaven les lletanies de la Mare de Déu cada dissabte a la fi del matí, sempre en gregorià.

o Classes

Pujàvem cap amunt. No recordo si hi havia uns minuts de repàs. Les classes començaven, i duraven una hora. Els professors, amb més o menys devoció, resaven una Ave Maria. A la paret no faltaven un Crist, la Mare de Déu i Sant Calasança.

Recordo particularment Mn Molins, diocesà, professor de llatí, i el

Sr. Urretavizcaya, professor de ciències naturals –era un excel·lent «ayo», amic dels meus germans grans–. El P. Octavi ens donava matemàtiques –miracle!– i religió. Aquí va ser extraordinari. Personalment no tinc cap record del Catecisme de Primera Comunió, ni en general de Primària, però les classes del P. Fullat m'han quedat impreses. Van ser una visió completa de la fe cristiana amb l'ajuda del text i d'un quadern on posàvem dibuixos i textos, seguint les instruccions del mestre. Fèiem exàmens ràpids molt sovint –mètode del P. Claudi Vilà que el P. Octavi havia après a Albelda–. Hi havia notes cada setmana. Apreníem increïblement. Els nens de 10-11 anys tenen bona memòria. També teníem francès, història, castellà... No faltaven el dibuix i la gimnàstica. Un «recreo» a la meitat del matí amb un entrepà, i a la una, si no m'equivoco, cap a casa.

El dinar era a les dues, i a les tres de nou al col·legi. Alguns es quedaven a la mitja pensió.

A la tarda, després d'un parell de classes i un «recreo» al pati (l'estret pati de Diputació atapeït de nois) pujàvem de nou a la classe i aleshores estàvem a les mans del seccionista.

Primer teníem una estona d'estudi. Era molt útil. El seccionista es prestava a ajudar i també entre els mateixos alumnes hi havia ajudes. El P. Octavi responia a totes

les meves preguntes i em deixava bocabadat.

Recordo algun cas. Un dia li vaig preguntar què era l'espiritisme. Va respondre'm: «Ja ho explicaré a la conferència». Un altra vegada vaig preguntar un detall de la vida de sant Pau i va respondre el mateix...

Què era, doncs, la «conferència»?

Després d'una estona d'estudi, el seccionista anava a la secció A i feia una xerradeta, que no crec que arribés a mitja hora. Mentrestant a la secció B un noi llegia en veu alta un llibre interessant. (Recordo p.e. Don Bosco que ríe, i algunes històries missioneres dels Maronites del Líban).

La conferència depenia del seccionista i el P. Fullat va anar canviant d'estil segons els anys. He de dir que vaig tenir al P. Octavi com seccionista no sols a primer, sino també a tercer i a cinquè de Batxillerat. (A tercer recordo que ens comentava El joven de carácter de Tihamer Toth, i a cinquè el «Món Millor» del P. Lombardi).

A primer de batxillerat el seccionista era molt variat. Un dia llegia un poema o un text literari i ens en feia fer un resum. Així vaig sentir el Poema del ciego que vio a Cristo del P. Castellort. Un altre dia feia conferència formativa. Així ens va explicar què era l'espiritisme i com a Albelda, amb els companys, havien fet una sessió amb totes les trampes, seguint un famós P. Heredia que havia lluitat molt contra els espiritistes. També ens explicà els viatges de sant Pau i, de manera una mica interessada, ens va dir com havia estat la seva vocació –ell havia estat alumne de Diputació–. Va explicar el seu pas per Moià, Iratxe i Albelda de manera molt divertida. Al final va fer una enquesta demanant què volíem ser de grans. Amb els qui vàrem posar «escolapi» va fer un grupet que es reunia els diumenges després de missa en el seu «quarto».

De fet, del meu curs del col·legi vam entrar l'Oriol Colomé, en Miquel Garriga, el Josep Mula i jo, que és l'únic que continua. En Rafael Méndez pertanyia al grup, però va sortir del col·legi després

de cinquè i es va posar a treballar, tot fent un peritatge. Molt lligat amb l'escoltisme –la DDE– va ser després professor amb els jesuïtes de Sarrià i finalment es va ordenar prevere de la diòcesi de Barcelona.

A la «conferència», un altre dia fèiem dibuix imaginatiu, i no faltava el «concert» setmanal els dissabtes. (Jo portava discs de casa i al col·legi hi havia una gramola de corda. Un èxit: la «Rapsodia Húngara nº 2» de Liszt era una peça molt ben rebuda)... Cal dir que hi havia classe tots els dies de dilluns a dissabte. Sols el dijous a la tarda teníem lliure. Això vol dir que les matèries es distribuïen exactament: dilluns, dimecres i divendres, i dimarts, dijous i dissabte. Cada setmana hi havia notes que els pares havien de firmar. Es pot dir que treballàvem moltíssim i el nivell era molt elevat. A casa, molt contents.

Finalment, el col·legi s'acabava no recordo si a les 6 o potser a les 6.30. Sense dubte, abans de les 7 podia arribar a casa i encara tenia un parell d'hores per als «deures», ja que l'hora tradicional de sopar era les 9. Una jornada, doncs, molt completa. (Vivint al carrer Bailén a prop de la Ronda de Sant Pere, feia un quart d'hora de casa al col·legi).

◦ Altres detalls

Com a complement d'aquest panorama de Diputació d'aquells anys, vull fer una al·lusió a una activitat extraescolar que se li va ocórrer al P. Octavi. (No havia encara fundat l'escoltisme –el CEM– que naixerà un any més tard).

Abans de Nadal, l'Acció Catòlica (el P. Feliu) va llançar un concurs

de pessebres. El P. Octavi ens va invitar a participar-hi, i de nou un grupet el va seguir i va començar a treballar els diumenges després de la missa amb l'escaiola, les pintures, les figuretes, la molsa... El P. Fullat era un expert; des d'Albelda, amb el seu amic el P. Jesús Ramo (d'Aragó) havia fet magnífics pessebres. Així doncs, nosaltres vàrem concursar sota la direcció del P. Octavi. Recordo que un del grup era en Lluís Clotet, després famós arquitecte. Crec que al final vam tenir inclús un premi.

Un altre detall interessant i que no he oblidat, era el cant de l'Ofici Parvo de la Mare de Déu abans de la missa dominical. El P. Foix es va encarregar de fer-nos aprendre els himnes –«Quem terra pontus sidera...»–. Com sempre, l'edició era del P. Altisent.

◦ Conclusió

En conjunt, doncs, un noi que entrava a l'Escola Pia de Nostra Senyora trobava una altra família educativa que era la comunitat escolàpia i es trobava «a casa», recolzat en tot moment i molt feliç.

Els dos aspectes típicament escolapis –Pietat i Lletres– eren tinguts en alt honor i els resultats crec que van ser molt bons. Aquest petit recull de «memòries» no pretén més que deixar testimoni de les impressions d'un alumne de 10-11 anys, sobretot durant el curs 1951-52, que es va coronar amb el Congrés Eucarístic Internacional, al qual de nou vam participar intensament, sota la mà (la «batuta») del P. Altisent. Per a mi, un moment esplèndid de l'Escola Pia de Catalunya. ½½

Per desvetllar
la pregària

109

Josep A. Miró

Martí de Tours

Senyor, m'he dedicat i em dedicaré sempre a la missió que Vós m'assigneu.

Certament, un ancià com jo desitja acomiadar-se d'una llarga vida de neguits, però l'ànima encara seria capaç de vèncer els anys i sabria sobreposar-se a la vellesa. Senyor, si encara sóc necessari al vostre poble, no rebutjo nous treballs i fatigues. Que sempre accomplixi la vostra voluntat.

Originari de l'antiga Panònia –territori que segles més tard ocuparien els hongaresos arribats de l'Àsia central–, el poble on va nèixer vers l'any 316 avui s'anomena "Martin" i es troba a Eslovàquia. Quan era soldat i catecumen donà la meitat del seu mantell a un pobre que es moria de fred. Amb Hilari de Poitiers fundà el primer monestir a occident. Va ser elegit pel poble bisbe de Tours i fou un exemple d'humilitat i d'entrega apostòlica quan l'estil de vida de molts bisbes es començava a mundanificar. Fou molt venerat a França i a tot l'occident, i va ser el primer sant no màrtir a qui l'Església honorà amb ritual litúrgic, com ho proven els propis que encara avui es resen el dia de la seva memòria. Des de fa més de mil anys moltes parròquies de la Catalunya Vella el tenen per patró. L'escriptor Sulpici Sever en va escriure la vida i en relatà la mort fent-nos arribar l'oració precedent que deia el Sant responnent als seus deixebles que li suplicaven que no els deixés.

TERRASSA
25-26 març 2011

nous reptes, una mateixa arrel

VI Assemblea Institucions Educatives

Permeteu-me que comenci amb una efusió o expansió personal: Quin goig que fa, la sala! Aquí tots junts, aplegats en família, i som 180! Som una part significativa de l'Escola Pia de Catalunya, avui. Llestos per començar la VI Assemblea. La sisena!

I enguany aquí molts recordem en Carles Mascaró, que va ser qui ens va començar aquest invent, i del qual, si us interessa i no el teniu, podreu prendre un exemplar de la publicació de la seva tesi abreuçada. Déu n'hi do: quin goig tot plegat, oi?

El lema que ens hem donat és tret de la més punyent actualitat: Nous reptes, una mateixa arrel, el voldria comentar. Per fer-ho, per passar dels reptes a l'arrel, em dono l'exemple d'un fruit, d'un préssec, vejam si això m'ho facilita.

Voldria passar de la pell, que rep els efectes del món exterior, del clima [els reptes], a la polpa, allò que mengem [en diré els recursos per fer front al reptes], al pinyol, la fusta, que fa de caps de la llavor [que només ens crea un espai per a contenir la llavor], a l'ametlla, la llavor [l'ADN del fruit], i a través del peduncle, de la cua que l'uneix a l'arbre, a la branca, al tronc, i així arribar a l'arrel. Vejam si ho aconseguixo...

Nous reptes [la pell exterior]

Molt sovint diem que la situació actual ens presenta nous reptes, i en educació encara més. El repte sempre ens és un agulló, un estímul, un desafiament, també hi ha qui diu que els reptes els hem de prendre com a oportunitats.

Una llista dels reptes que tenim avui fóra inacabable: només en vull anomenar alguns, provinents dels canvis «més moderns», més nous, i que certament suposen que hem iniciat un altre període en la nostra història.

Però vull començar citant algunes respostes a reptes que van ser i que van suposar un «després de», com és ara: El domini del foc: vam poder coure el menjar, sobretot la carn, i es va allargar la vida, ja dels homes prehistòrics; l'invent de la roda: més velocitat, menor esforç, maquinària i maquinària; el rellogge: primer a les torres i campanars dels pobles: per a tothom totes les hores són llargues igual,

tant les del dia com les de la nit... apareix la puntualitat!; les ulleres: els artesans i menestrals quan, en el moment que eren més experts i creatius, els agafava la miopia i perdien precisió, havien de deixar de treballar: amb les ulleres els van allargar els temps de treball, els van retardar la jubilació; la penicil·lina: el primer gran «mata-microbis», diguem-ho així i visca la medicina moderna i les farmàcies; l'electricitat: veure'ns-hi de nit, l'energia; els semiconductors: ni els descobridors no sospitaven on ens han dut; el pas de l'electricitat a l'electrònica: quin canvi per la mecànica, i ja veurem on ens durà. I podríem continuar citant: el paper i la impremta; la pólvora i les armes de foc; la caldera de vapor i la màquina de tren; la palanca; la roda dentada i tants i tants d'altres.

Avui no tot són «invents» tècnics o mecànics, els reptes d'avui són més «barrejats». Per això el lema de l'assemblea ens mena a l'assumpció dels reptes actuals, que també ens suposaran un «després de».

Alguns dels nous reptes són:

} **La immigració.** Penso que d'aquí a poc temps ja no hi haurà immigrants, transeünts o passavolants, només hi haurà immigrants: tots voldrem estar a casa, a tot arreu, al lloc on sigui.

} **El món mediàtic.** Les darreres expressions: Blocs, You Tube, Facebook, Twitter [que ve a ser com «piular», «parrupar», oi?].... I demà? Potser demà sortirà el That [= allò]. Tot plegat ens ha portat un món de «text sense context». Recordeu les eleccions entre Aznar i Zapatero, i ara les revoltes al món àrab i les relacions amb les xarxes socials...

} **El món del coneixement.** No n'hi ha prou amb la intel·ligència natural. Tothom ha de funcionar amb la intel·ligència múltiple, cultivada, treballada, formada, acumulada i construint sobre la intel·ligència dels anteriors.

} **1 x 1:** un ordinador, un alumne, un ordinador. Quan aquests alumnes que avui aprenen amb 1x1 facin de professors, quin canvi!

} **Societat líquida,** valors tous. A mi m'agrada més dir-ne societat sublimada, que ha passat directament de sòlida a gas, a gasosa, si voleu, potser perquè la paraula gas ve de «caos» i perquè el líquid manté un volum fix i el gas està en constant expansió. Estem en uns temps durs i tenim uns valors tous, en un temps en què ens manca el compromís ideològic, social i cultural.

} **La píndola del dia següent.** Crec que és també un dels més grans nous reptes. Sembla que ja no cal intenció prèvia ni planificar gaire res. Això em fa pensar en la indefugible responsabilitat de l'educació en els valors, l'educació en els sentiments, les emocions, l'educació en el món interior propi, el valor de totes les relacions humanes.

Tots aquests reptes, i molts d'altres, sí que suposen un veritable «un després de», i ens demanen respostes adequades, oportunes. Oportú en el sentit de «oportú»; oportú és el vent que et mena a bon port; oportú és aquell que parla o actua en el moment convenient.

Recursos que tenim per fer front als reptes

[la polpa del préssec]

Els camins més oportuns a seguir davant dels nous reptes, són pocs però potents:

} **Les mateixes tècniques modernes.** Com a eines, no com a finalitat mecànica última. La causa final de l'home és ben altra que la mecànica.

} **La secularització.** La secularització, o millor dit la dessacralització, com la gran oportunitat eclesial de viure la fe, la vocació cristiana, el seguiment de Jesús i la missió escolàstica en un món dessacralitzat, en el qual volem fer créixer el Regne amb una gran voluntat i delit de retorn a les fonts fundacionals de sant Calassanç. La secularització, amb la plena convicció que comporta l'autonomia de les realitats terrenes.

} **La democràcia real.** Tots els humans som iguals, anem, i volem anar, contra corrent de la moda de grups tancats. Avui no podem renunciar a educar en la pràctica de viure en democràcia com a valor ple, de germanor i de convivència. Viure en democràcia és irrenunciable.

} **Valors emergents.** Ens basem en els valors que avui estan més vius en la nostra societat, els que ens han de servir de base per treballar tots els altres i ajudar a construir la persona: solidaritat, sostenibilitat, ecologia, implicació personal, comunitats, grups, relacions personals, comunicar-se, idiomes, jugar junts com els nens petits que ni es coneixen ni parlen la mateixa llengua però s'entenen i juguen [fan joc].

} **El món interior,** l'espiritualitat, és un dels valors emergents més potent. És el «Projecte d'educació de la dimensió interior a l'escola». Ja ho vam tractar en la Jornada Pedagògica de l'any passat i ara en tenim una proposta de política.

} **La reestructuració de l'Orde.** Entrarem en relació amb totes les províncies de l'Orde, no solament amb el Senegal, les Califòrnies i Cuba, com fins ara. D'aquesta

qüestió n'he parlat amb tots els equips directius demanant-los que en parlin amb els clausres. Després del Capítol Provincial haurem de tornar sobre aquest tema.

Seguint amb la imatge del préssec, ara hauríem de parlar del pinyol, però ja he dit que el pinyol només el considerem la fusta, que fa de caps de la llavor, que només ens crea un espai per a contenir la llavor. El passarem, doncs, per alt.

El nucli

[l'ametlla]

Dins del pinyol, en aquell nucli, hi ha l'ametlla, hi hauria d'haver allò que és «evident», el que en podríem dir l'ADN de la nostra missió, el que tots hem de tenir i voldríem que tots els alumnes tinguessin:

} **El valor de la vida.** De la vida de cada persona, irrenunciable, sens dubte.

} **La dignitat de la persona i dels pobles.** De tota persona humana. La persona no és un número. El món exterior i el món interior de cada persona, la capacitat de prendre opcions i decisions. Els pobles mereixen una atenció i un respecte.

} **La felicitat.** Volem ser feliços, però la felicitat per la qual maldem no és una satisfacció personal de benestar, és una felicitat per a tots, no només per a mi, és la felicitat que dona la pau, la justícia, la netedat de cor...

} **La llibertat.** En la dinàmica entre igualtat i pluralisme. La integració en la diversitat, la democràcia.

} **La gratuïtat.** El fet de regalar, el voluntariat, l'alegria de donar el teu temps, el goig de donar-te, el superlatiu de donar sense esperar res a canvi.

} **La globalització.** En el sentit més positiu. El debat sobre les classes socials s'ha desplaçat als estats mundials. Evidentment que avui ja no admetem el diferent tractament de les persones dins d'una mateixa societat, però ara

allò inadmissible és el diferent tractament de les persones d'un estat a un altre. Aquí està el repte actual. Després de Líbia, què?

El peduncle

Per a la tasca d'educar en valors ens cal una passió eficaç i motivada, més que una passió emotiva i enarborada, i la gran eina, el camí a seguir davant dels reptes està, es troba, en la nostra mateixa arrel, des de la qual allò més central del fruit hi arriba a través del peduncle, de la cua que connecta el préssec amb la branca i el tronc fins l'arrel.

I al peduncle se m'acut anomenar-lo la tradició. La nostra tradició que no és altra que ensenyar a escriure, llegir, comptar, comprendre, parlar, enraonar, comportar-se, establir-se, guanyar-se la vida, compartir.

Diem que som una entitat que es vol a si mateixa experta en els seus àmbits d'actuació, integradora, arrelada al país, compromesa amb el canvi social a partir dels valors de l'evangeli, i amb voluntat de treballar en xarxa amb aquelles institucions públiques i privades que comparteixin intencions i estils semblants.

Fugim, doncs, del tradicionalisme tancat i anem cap a allò que és tradicional i obert. El tradicionalisme només recorda la pròpia experiència; la tradició poua de les fonts, de les fonts fundacionals: de l'evangeli, i de Calassanç, que són l'ADN de la nostra Institució.

Què hi tenim, a l'arrel?

Coses bàsiques. En citaré unes poques:

} **Integració d'alumnes.** Vinguts d'arreu d'on vinguin.

} **La persona.** Construïnt-me a mi mateix ja construeixo humanitat. Com a Institució ens presentem amb una proposta educativa inte-

gral, per ajudar a formar persones obertes, autònomes, amb capacitat crítica i compromeses en la construcció d'un món més just i en pau.

} **Creixement.** L'Escola Pia, al llarg de la nostra història, sempre hem estat en expansió: en nombre d'escoles, de presències, d'alumnes, de nivells, de tipus d'ensenyaments, de serveis, de parròquies... Seguim doncs aquest bon hàbit, aquesta bona pràctica.

} **Organització i plans conjunts.** El sentit d'equip, d'anar tots d'acord, de projecte comú. Aquesta mateixa assemblea n'és un bon exemple.

} **Laïcat i missió.** En clau d'integració, de «Nosaltres, els escolapis». Aquesta assemblea no té sols un valor pedagògic, didàctic i professional; aquesta assemblea té també un «marcar valor identitari». Si som aquí és perquè ja estem integrats a l'entitat Escola Pia.

Fa pocs dies, parlant amb alguns de vosaltres, amb laïcs del «laïcat», em van dir: «Si voleu que fem alguna cosa més, digueu-nos-ho, que ho farem», «Si els escolapis necessiteu alguna cosa, digueu-ho». Doncs sí, l'Escola Pia de Catalunya, «necessitem alguna cosa més», ara sí.

Hem avançat en la participació en el Capítol provincial: hi vindran 18 persones que hi prendran part

en els temps d'avaluació i programació, no en els temps electius de persones, però volem avançar més, ens cal avançar més. Fins avui, els escolapis religiosos hem fet propostes d'integració, ara ens cal que vosaltres ens feu propostes d'integració. Crearem, hem de crear, un àmbit, un fòrum, un espai, un «no sé com dir-ho», o com en direm..., per créixer i avançar en aquest «Nosaltres, els escolapis», perquè «necessitem alguna cosa més», ara sí.

Què més hi trobem, a l'arrel?

Viure de Déu i en Déu, sense dir mai el nom de Déu en va: Recordem aquell passatge de l'Evangelí que ens explica que «baixava un home de Jerusalem a Jericó i va caure en mans de lladres...». Llegim-lo, tornem-lo a llegir, sobretot el final: «Au, vés, i tu fes el mateix».

Amb aquesta arrel, que és la nostra tradició, puc mirar de construir evidències que m'omplin el «pinyol», d'on sortiran els recursos per afrontar els actuals reptes. Amb paraules de sant Calassanç, escrites el 1621, us convido a treballar perquè «El nostre ministeri és el més digne, noble, meritori, avantatjós, necessari, natural, raonable, plaent, gratificant, gloriós».

½½

fòrum internacional de teologia i alliberament

Parla el Cardenal de Dakar

Benvolguts germans en l'episcopat, benvolguts germans en el sacerdoci, benvolguts germans i germanes en la fe en Jesucrist i en Déu.

1 Els passatges de les nostres sagrades escriptures que acabem d'escoltar [eren les del diumenge 5è de durant l'any A: Is 58,7-10; 1 Co 2,1-5 i Mt 5,13-16] són ben actuals, com sempre. En efecte, ens aporten riques il·luminacions sobre la realitat social, econòmica i política que preval en el món d'avui, i també sobre els objectius del Fòrum Social Mundial que s'obre en la capital senegalesa. Ens recorden que, com a deixebles de Jesucrist, som cridats a ser «sal de la terra, llum del món». Però, ¿què significa, això? Enmig de la nostra meditació en comú, acollim les respostes a aquesta pregunta que ens presenten les lectures d'aquesta eucaristia.

Sou la llum del món

2 El profeta Isaïes ja proclamava: «Comparteix el teu pa amb els qui passen fam, acull a casa teva els pobres vagabunds que no saben on arrecerar-se, vesteix el qui va despul·lat, no els defugis, que són germans teus. Llavors brillarà com l'alba la teva llum».

Quan no restem indiferents a la sort del nostre proïme; quan no ens escapem de la solidaritat amb els nostres germans i germanes en humanitat, que veiem necessitats:

llavors som llum enmig de la tenebra de l'egoisme i de la indiferència cap als altres. Quan compartim amb qui passa fam, responem a les expectatives i necessitats dels desvalguts, acollim l'estranger, el qui no té casa, ajudem els qui no tenen els papers en regla; llavors som llum en la tenebra de l'individualisme, de l'etnocentrisme, de la xenofòbia. Quan ens sentim afectats per la sort del nostre proïme, fins al punt de buscar les causes dels seus sofriments, de denunciar i combatre les injustícies i les situacions d'injustícia: llavors som llum enmig de les tenebres de la mala administració, de les iniquitats dels sistemes econòmics nacionals i mundials.

Com a deixebles de Jesucrist, tenim la responsabilitat de projectar la llum de l'Evangeli damunt les situacions, on queden afectats la dignitat i els drets de l'home, i de

Gràcies al Jaume Riera, que ens n'ha enviat el text original en francès, oferim aquesta traducció al català de l'homilia pronunciada en l'eucaristia d'inauguració del Fòrum internacional de teologia i alliberament celebrada en la nostra parròquia del Màrtirs d'Uganda, a Dakar, el passat 6 de febrer, com n'informàvem en el darrer número.

qualsevol home. En aquest sentit, ens sentim identificats amb els objectius del Fòrum Social Mundial, i ocupem el nostre lloc en els seus combats sobre el planeta Terra. Quan algunes situacions o decisions que es prenen en el món porten al domini dels més forts, a l'egoisme de les nacions, a desigualtats i a injustícies que clamen al cel, l'Església-Llum hi ha d'oposar el programa del Sermó de la Muntanya, que meditàvem diumenge passat, i n'ha de donar testimoni. Això és el que van fer els Pares del 2n Sínode Africà d'octubre de 2009. Fem-nos eco de les seves denúncies i crides: «A les grans potències d'aquest món, els diem: tracteu l'Àfrica amb respecte i tenint present la seva dignitat. Àfrica ja fa temps que reclama un canvi de l'ordre econòmic mun-

dial, les estructures injustes del qual pesen greument sobre ella. Els desordres recents en el món financer testimonien que ja és hora de fer uns canvis radicals en les regles del joc. Seria, però, una altra tragèdia si aquests reajustaments tornessin a ser en profit dels interessos dels rics i en detriment dels interessos dels pobres. La major part dels conflictes, de les guerres i de les situacions de pobresa a l'Àfrica provenen essencialment d'aquelles estructures injustes» (Missatge del Sínode, n° 32). «Si treus de casa teva tots els jous, i no assenyaies amb el dit per acusar... llavors la teva llum s'alçarà en la foscor...», proclamava també el Profeta. Si sabem resistir, doncs, a les temptacions de l'odi, de la violència en les paraules i en els fets, per respectar la dignitat de qualsevol persona, fins la més feble, per respectar els seus drets, per respectar la vida, i promoure sempre aquest respecte, la nostra llum brillarà enmig de la tenebra de l'odi i de la violència que enfosqueixen l'atmosfera sociopolítica de tants països. Com a deixebles de Jesucrist, no hem de perdre mai de vista que «ser cristià» no depèn tan sols del «fer». En aquest sentit, el lloc que la pregària ocupa en la vida i en el ministeri de Jesús de Natzaret resulta més que significativa. Arribar a ser «llum» suposa en primer lloc haver-nos deixat il·luminar per dins per Crist, llum del món (cf. Mt 4,16; Jn 8,16; Lc 2,32). Benvolguts germans i germanes, la llum és una energia que es gasta, i que es consumeix. ¿Com podríem ser llum per al món, sense que això consumís alguna cosa del nostre ésser, del nostre temps, de la nostra tranquil·litat, de les nostres forces? ¿Com podríem brillar amb la llum de l'Evangeli, sense abrusar-nos amb la flama del lliurament de nosaltres mateixos? La irradiació d'una vida depèn de la seva qualitat de compromís: siguem cristians lluminosos, ardorosos i compromesos. No hi ha cap necessitat de buscar ocasions extraordinàries d'irradiar llum en nosaltres i al nostre voltant: una-

trobada, una visita, una paraula, una mirada, un servei ofert, un treball fet amb honestedat, unes relacions plenes de veritat i de sociabilitat poden ser uns testimoniatges lluminosos i plens d'escalfor.

Sou la sal de la terra

3 Si els cristians perdiem el gust de Déu; si ens tornàvem insípidos perquè ja no ens alimentàvem en la pregària i la Paraula de Déu, ja no tindríem cap diferència que poguéssim presentar. Si adoptéssim sense discreció les mentalitats i les conductes que ens rodegen, els conformismes culturals i socials, ja no tindríem el sabor de l'Evangeli, o el perdriem. Però nosaltres no ens podem acontentar amb ser i actuar com tothom. «No hi ha res de més útil que la sal i el

sol», deia ja Plini el Vell. La sal fertilitza. Siguem sal, fem fèrtils els medis on vivim, aportem a la nostra societat un enriquiment important. La sal impedeix la corrupció. Siguem sal, impeding que es corrompin els aliments de la vida. Siguem sal, refusant de participar en les corrupcions d'un món viciat pel desig de diners i de poder! Siguem sal, lluitant contra qualsevol forma de corrupció per obtenir diners.

¿Com podríem ignorar les revoltes populars contra els qui confisquen el poder en profit propi, dels seus familiars i amics, com a Tunísia, a Egipte i aviat segurament en altres països? Siguem sal de la terra, rebutjant qualsevol forma de corrupció del poder, per viure i pregonar l'autoritat com a servei, el poder com a servei, el poder en favor dels altres i no per a un mateix. La sal crema com el foc. Siguem sal, cremant tot allò que en nosaltres i al voltant nostre no és digne de l'home! La sal fa fondre el gel. Siguem sal, fent fondre el gel dels cors endurits per l'agressivitat, la violència, el terrorisme, el desig de venjança! La sal és allò que dona gust als aliments. Siguem sal, tornant les situacions i els esdeveniments de les nostres vides a l'alçada i al gust de l'Evangeli. La sal, que és un bon símbol per les seves múltiples funcions, també ho és per la seva manera d'actuar. Actua gràcies a la penetració íntima. Un cop barrejada

amb els aliments, ja no es veu. Com la sal, sense ostentació, ni pretensions, el cristià, ha de posar en el cor del món, gràcies al seu humil testimoni de vida, un pesic d'Esperit Sant. Sant Pau es preocupa de fer notar a la comunitat de Corint que ell no s'hi havia presentat amb ostentació de força, sinó que havia optat per la simplicitat, la humilitat i fins i tot la feblesa. Allò que fa possible salar bé la terra és la paraula expressada amb simplicitat i modèstia, el treball fet de manera desinteressada i amb consciència professional.

4 Benvolguts amics, si cadascú de nosaltres difon la seva petita llum de batejat, aportarem una mica més de claror al nostre món. Si cadascú posem el nostre gra de sal d'Evangelí, la vida tindrà el gust de Déu. Avui ens acaben de recordar la missió del Poble de Déu (antic i nou) en el món. Consisteix en: testificar un nou sentit de l'home i de la societat; construir unes societats, dins les quals el pobre sigui respectat, la justícia tingui força de llei, la mentida i la força ja no siguin més la base de les relacions entre els humans. Aquesta és la missió de l'Església a través dels temps i de l'espai. Demanem a la Verge Maria, Nostra Senyora de la Pentecosta, als Sants Màrtirs d'Uganda, a Santa Teresa de l'Infant Jesús el reliquiarí de la qual ens visita, que intercedeixin per nosaltres perquè siguem de debò allò que som: llum i sal de la terra, durant aquest Fòrum Social Mundial, i durant tota la nostra vida. Amén! $\frac{1}{2}\frac{1}{2}$

En Ferran Sans, ens ha fet arribar des del Senegal, el dia 2 de març passat, aquesta nota, a través del P. Àngel Casas. Agraïm l'amabilitat a tots dos.

Viatge de retorn al Senegal del Marius Coly

o el joc dels disbarats

La nuit du perroquet! És cert que el Secretari Provincial m'havia avisat del retard de l'avió, però em va afegir que el Màrius em telefonaria des de Casablanca si perdia el primer avió. I com que no em va telefonar, vaig deduir (intel·ligent que sóc) que sí que l'havia pogut agafar. Total, que em presento a les 0.45 a l'aeroport i... a les 2.30 em confirmen que no queda cap passatger per sortir. Dormo de 3 a 4 (a casa, que ni hi fa fred ni hi ha mosquits) i torno a l'aeroport a les 4.30 a esperar el segon vol. Malauradament, amb les presses no he telefonat i... en arribar em diuen que aquell vol porta una hora de retard.

Després, el Marius m'ha explicat, molt divertit ell, que a Casablanca quan ja havien començat a rouler per la pista, es van apagar els llums a dintre l'avió. Avís: tornen enrere per fer una petita reparació. I ara! Un grup de senegalesos de l'avió, encoragats pels exemples de Tunísia, Egipte i Líbia, es rebel·len i diuen que ells no volaran amb aquell avió, que en volen baixar. El comandant surt de la cabina per assegurar-los que ell seria el primer d'abandonar-lo si veés que l'avió no estava en condicions... però també els deixa la llibertat d'abandonar el vaixell, cosa que fa el grupet de rebels. Un autobús els esperava a baix, però... no acaba d'arrencar. Sabent que l'avió, malgrat tot, té decidit de continuar el viatge, al final el grupet de dissidents «baixa del burro», és a dir de l'autobús, i puja a l'avió en un silenci total, contrastant amb la polèmica anterior per ells protagonitzada. Final de la pel·li: a les 6.30 hem arribat a casa: jo he enchainé amb la missa de les set que tenim amb el Dominique cada dia a la nostra capella i el Marius està descansant a Keur Casani (això ho escric des de la parròquia perquè, està clar, no tenim llum). $\frac{1}{2}\frac{1}{2}$

Curs per a professors a Tactic (Guatemala)

Del 7 a l'11 de març, vaig tenir l'oportunitat de poder donar un Curs de Ciència Experimental a més d'un centenar de professors a la localitat de Tactic, un poble de Guatemala, en el departament d'Alta Verapaz. La Marta Segura, professora d'Escola Pia de Nostra Senyora, i jo vàrem ser els dos que, a través de la Fundació Educació Solidària, vam preparar i realitzar totes les activitats del curs. Ens hi va ajudar el Joan Lluís Martí, marit de la Marta, i vam ser encoratjats pel P. Manel Bagunyà, que ens va acompanyar en l'anada i tornada i que ha estat durant molts anys l'ànima de totes les experiències fetes en aquell lloc per persones vinculades a l'Escola Pia de Catalunya.

El dia 5 de març, jo procedent de Mèxic (on vaig estar uns dies) i els altres tres, procedents de Barcelona, ens vam trobar gairebé a la mateixa hora a l'aeroport de Guatemala City. Vam hostatjar-nos a la Parròquia de San Sebastián, on hi ha el P. Carlos Trinidad, bon amic del P. Manel. Al dia següent, diumenge 6, ja sortíem cap a Tactic amb un autobús de «La Monja Blanca».

Vam arribar-hi al migdia. Ens hostatjàrem tots quatre a casa de la Sra. Concha Ponce, la Directora i Gestora de l'Institut AKALTIC. A la tarda, molta feina en el centre de recursos de l'Institut per tal de preparar bé els tallers experimentals del dilluns. Les persones encarregades, Kimberly Cú i Edania

Larios, ens van donar l'ajut necessari aquell dia i tots els següents.

El dia 7, dilluns, va ser un dia excepcional. La rebuda impressionant que van fer al P. Bagunyà no l'oblidaré mai. Era un reconeixement a tota una feina ben feta de molts anys. També ens vam haver d'organitzar bé la Marta i jo, ja que eren molts els alumnes del curs (els professors d'escola rural i estudiants de magisteri). Aquell primer dia els temes eren Moviment (ho vaig fer jo) i Fluids (ho va fer la Marta). Ens en vam sortir prou bé. La tarda va servir per preparar el dia següent i moure'ns una mica pel poble, evidentment sempre acompanyats.

El dia 8, el P. Manel va tornar a Guatemala City. Nosaltres vam continuar el curs: jo vaig ocupar-me de la Llum i els Colors, i la Marta, de l'Astronomia. Aquell dia es va estrenar el gran telescopi que tenen, i vam veure tots les taques del Sol.

El dia 9, dimecres, la Marta va desenvolupar el tema del Calor i

la Temperatura i jo el d'Electricitat i Magnetisme. Després de la pausa ens canviàvem els alumnes, cada un dels tres dies. A la tarda vam pujar a Chiixim, un santuari important, a prop del poble.

El dia 10, dijous, era difícil separar els temes perquè tocava la Química. Ens en vam sortir fent-ho tots dos alhora. A la tarda ens van portar a la capital del departament, Coban, i els seus voltants. Malgrat tot, no teníem pas gaire temps per fer turisme.

El dia 11 vam tractar de Biologia. També ho vam fer conjuntament. El curs era homologat pel «Ministerio de Educación» i, per tant, havíem de signar «las constancias». Al final, els acomiadaments. Haguéssim volgut tenir més temps, però...

A la tarda ja tornàvem a Guatemala City. El dissabte dia 12, el P. Carlos Trinidad ens va acompanyar a la ciutat d'Antigua, que ens va agradar molt, i el diumenge tornàvem ja cap a Barcelona on vam arribar el dilluns a la tarda.

Per a tots l'experiència va ser molt bona i molt adient al que som els escolapis. Tactic és un lloc meravellós i serà tot un record inoblidable. ½½

Manel Bagunyà

Crònica d'un viatge a Guatemala

4 de març de 2011

Destinació Guatemala

Per allà el mes de març de 2010, en les oficines de la Fundació Solidària s'intentava convèncer en Josep M. Valls –que és un crac en física i química– per fer un viatge a Guatemala i fer un curset als Mestres de la zona de Tactic. La seva principal excusa era que no havia travessat mai l'Atlàntic i no li feia gaire gràcia d'anar-hi sol. Vaig saltar ràpidament: Doncs ja t'acompanyaré!

En algun moment, en veure que ell ja havia convençut uns altres col·laboradors, he dubtat d'anar-hi. La meua excusa no servia! He consultat els metges i alguns com-

panys: Per poc bé que et trobis, aprofita-ho, potser és l'última oportunitat!

Ara, al cap d'un any, i després d'una acurada preparació per part d'en Carlos Trinidad –un bon amic guatemalenc– hem començat el viatge.

Per facilitar els desplaçaments he anat a dormir a Santa Eulàlia i de bon matí en un tres i no res he arribat a l'aeroport. Allí ens hem trobat una part de l'expedició. Primer, vol a Madrid! Allí, en la sempre confusa terminal, ens ha costat una mica trobar-ho: camina i camina, fins arribar a la S22. Com que em queda una mitja hora de temps, penso que abans no ens cridin puc fer la meua caminada diària. Però, oh sorpresa: ja ens criden! Sí, sí, ens criden per entaforar-nos en el passadís d'entrada a l'avió i esperar-hi una bona estoneta, enmig d'un fantàstic corrent d'aire!

Quan entrem en l'avió ens adonem que no seiem junts. Què hi farem! Ens esperen onze hores seguides de vol, sí 11! El primer que faig és mirar la cartellera de pel·lícules: «El Cisne negro», «Una tarde con missis»... Pot estar prou bé, penso. Però, ai las! És la programació de la primera classe! A nosaltres ens toca veure, si vols, és clar, pistoles i trets, Harry Potter... A l'hora de dinar em serveixen un menú especial que he demanat per no perdre el règim: cigrons i espinacs! Una amanida i per aca-

bar meló i pinya. Per ser dinar d'avió, està molt bé! Berenar i sopar. Sembla que les noies de l'avió no tenen res més que fer!

Finalment hem arribat mitja hora més aviat. En omplir els papers per a la duana, en l'apartat aquell de l'adreça, hi he escrit: Parroquia de San Sebastián. I, és clar, el policia de torn ple de curiositat em pregunta: ¿Usted es padre? Sí, responc. ¿Salesiano? No, escolapio. Aquí no hay ninguno. ¡Pues a ver si vienen pronto, por favor! Finalment podem sortir fora, on suposadament ens espera la persona que ens ha de recollir. No hi és! Truco a casa al seu «celular», ¡Oh! ya han llegado! Ahora vamos a buscar-los. És clar, som a Guatemala, penso!

Finalment aconseguim arribar a la dita parròquia. Allí hi van matar, l'any 2000, el bisbe Gerardi. Ja us ho explicaré.

7 de març

Avui he tingut una agradable sorpresa!

Resulta que ja fa deu anys que amb la Mercè Pons, cansats de campaments, colònies i d'acompanyar joves del Setem a Tijuana, vam decidir intentar realitzar alguna activitat amb gent gran. On anirem? Què podem fer?

Sort que en Carlos Trinidad, un capellà de Guatemala, va estar durant un parell d'anys a la nostra comunitat de Can Serra. Ell ens va servir d'enllaç amb una escola de magisteri rural en una petita població d'uns dos mil habitants, al centre de Guatemala, anomenada Tactic.

El primer estiu, es van afegir al grup en Sergi i en Jaume i es va formar un equip per anar a fer una formació de mestres. Però, què els hem d'explicar, què els podem dir? En quina situació es troben?

Tot eren incògnites a re-soldre. Plens de valor i amb una mica de cara dura, vam improvisar quatre conferències i algunes activitats i va començar l'aventura. També portàvem uns quants materials didàctics per deixar-los allí.

La rebuda va ser genial. La gent s'estranyava que uns catalans es presentin voluntàriament en una escola sense que ningú els hagi cridat ni demanat. Aquell estiu ja vàrem reunir mestres de tota la zona, que amb l'aprovació de l'inspector municipal donaven festa als seus alumnes mentre ells podien assistir a unes sessions de formació.

L'any següent, amb l'equip una mica canviat, hi vàrem tornar. Quina no seria la nostra sorpresa en veure i comprovar que tot aquell material que els havíem deixat l'any anterior restava desat, amb pany i clau, en un armari. ¡Para que no se pierda!

La majoria de professors tenien els seus recursos didàctics, que eren personals i custodiaven gairebé com un secret professional. Això ens va fer descobrir la necessitat d'intentar crear un Centre de recursos. Però ¿com s'havia de fer si aquí no en tenien cap mena de costum? Hem de fer formació! Intentarem fer un intercanvi. I així durant uns anys han vingut a Catalunya, començant per la mateixa directora, un parell de persones interessades a formar-se. Sempre hi havia voluntaris que confonien la formació amb venir a fer turisme. Un cop aquí han visitat biblioteques, centres de re-

ursos escolapis i no escolapis, contactes amb mestres i educadors; i una anada a Montserrat, a més de descobrir gegants i castellers...

Al mateix temps l'institut ha anat creixent en alumnes, començant amb l'educació primària, i la comptabilitat, i també amb mestres professionals. El mateix edifici també ha anat creixent d'una planta a tres, de parets blanques de calç a colors càlids i acollidors...

Va arribar el moment de pensar en la creació del Centre de recursos. On trobarem els diners? Els mestres del grup Educadors x Guatemala –format per alguns dels qui havíem visitat aquella població– demanem a Educació Solidària que ens aculli i així poder gestionar subvencions oficials. De mica en mica el Centre va creixent i prenent forma. Al seu costat també es crea un laboratori de física i química.

Avui hem començat unes sessions de física recreativa per a formació de tots els mestres de la zona. L'èxit ha superat la mateixa proposta: un centenar d'inscripcions.

Però abans de començar aquest curs, m'han fet passar molta vergonya. Una inicial aventura, compartida amb molts d'altres, ha fet que volguessin demostrar públi-

cament el seu agraïment. He trobat a faltar la Mercè, en Sergi i en Jaume per compartir-ho. És clar, ho han fet a la seva manera: exagerant les coses, amb molta pompa i circumstància...

9 de març

El bisbe Gerardi

Una de les vegades que he visitat Guatemala, vaig coincidir amb el bisbe en una trobada informal en el seminari de la diòcesi, era l'estona de descans de la Comissió dels drets humans de la conferència episcopal guatemalenca. No gran cosa, però la seva figura ja em va impactar. Convidat a taula pel bisbe local Mn. Próspero Venados, vaig seure en un racó del menjador escoltant les seves paraules. El bisbe Gerardi no era gaire enraonador, però de tant en tant en deixava anar alguna que feia callar els altres...

En altres visites meves, preguntava per ell, ja que en aquells moments s'estava treballant per preparar el document «definitiu» sobre Los acuerdos de Paz en Guatemala. Sabia que estava fent alguna cosa que no era gaire del gust de la gent de l'exèrcit, però sempre va afirmar que s'havia de saber tota la veritat.

Havia nascut a la ciutat de Guatemala el 27 de desembre de 1922. Els seus pares eren pagesos; el seu pare va morir el dia que ell feia la primera comunió. Ordenat sacerdot, va estar 20 anys al servei de distintes parròquies rurals a Mataquesuintla, Tecpan, Patzicia, San Pedro de Sacatepequez... L'any 1967 fou ordenat bisbe de les Verapaces (llocs on hem treballat en

les nostres visites). El 1974 fou president de la Conferència episcopal i bisbe del Quiché, època en què la violència política s'agreujà fortament. Fou exiliat a Costa Rica, per tornar en 1982 quan fou nomenat bisbe auxiliar.

Fou en aquell moment quan començà a treballar per coordinar la ODHAG (Oficina de Derechos Humanos del Arzobispado de Guatemala). En aquell moment va preparar el Proyecto diocesano de recuperación de memoria histórica, on denunciava totes les massacres, assassinats i tortures, amb

els llocs i cognoms dels protagonistes, tant de les víctimes com dels seus executors. Aquest treball el va fer públic a la mateixa catedral, el dia 24 d'abril de 1998. Dos dies després, de matinada, fou brutalment executat a cops, en el garatge de casa seva. Avui, encara no se sap qui va ser el cap visible que va ordenar la seva mort!

Estic escrivint aquestes ratlles en la mateixa casa on ell vivia. Tot són records de la seva presència i del seu martiri. Tothom t'explica amb devoció els llocs on van succeir els fets i els dubtes sobre moltes coses.

Se suposa que ell va obrir la sorollosa porta del garatge de casa seva, on sempre hi havia un grup de pobres dormint al ras. Quan anava a obrir el cotxe, l'apallissaren i el deixaren mort a terra. Ningú no va sentir res (?), ni els pobres, ni els habitants de la casa:

un mossèn i un gran gos que vigila la casa. L'endemà al matí descobriren el seu cos voltat d'un basall de sang. Actualment aquell pobre sacerdot de la casa ja fa vint anys que és a la presó. Ningú més!

9 de març

La festa del Pare Etern

Avui, dimecres de cendra, coincideix amb la Fiesta del Padre Eterno, que té el seu altar a la parròquia de San Sebastián.

Les misses es pot dir que comencen a les sis del matí i s'empalmen les unes amb les altres. Hi assisteix gent de tota mena; abunden els indígenes, molta gent mudada per a la festa, dones amb la criatura en braços i, si cal, mamant al seu pit, nois i noies amb el xandall de l'escola. L'estona que no hi ha misses, la gent es queda davant de l'altar amb ciris encesos i murmurant les seves pregàries. Apareixen arreu precioses flors, una mica exòtiques per a mi, però no deixen de ser precioses!

Com que també és dimecres de cendra, l'afluència és més gran que els diumenges; de fet, totes les misses són plenes de gom a gom.

He demanat de concelebrar a les cinc de la tarda. Abans de res, instruccions a una bona colla de ministres, tant de la paraula, com, avui, de repartidors de la cendra; tots amb la seva identificació al coll. Un cor de dones grans anima la celebració. Algunes té vocació de triple i ho vol demostrar. Són cants dels nostres anys 60. No cal dir que la comunitat ha estat molt llarga. La patena que encara posen sota de la persona que ve a combrregar fa que es parin apartats i t'obliguin a tenir una postura forçada. Per això l'esquena ha començat a protestar.

La cendra, atesa la quantitat de gent assistent, la imposen en acabar la celebració, just a la porta de l'església i d'aquesta manera ja surten al carrer. Aquí la cendra és humida ja que la mullen per tal de facilitar-ne l'adhesió al front. Les senyores tenien feina a replegar-se el serrell, alguns homes es quedaven a certa distància, com si els fes por d'embrutar-se. Algunes dones portaven la criatura en braços: Aquesta nena no necessita convertir-se de res, els deia, i la nena arrufava el nas. També ha vingut una noia que després de rebre la cendra s'ha aixecat la samarreta mostrant una enorme panxa: Nen o nena? Per resposta, un ample somriure de felicitat. Sort que m'ha tocat al costat d'una columna i l'esquena ho ha suportat millor...

12 de març

Inseguretat nacional

Guatemala encara té al cap la guerra interna dels anys 1960 al 1980, amb massacres de pobles, persecucions, violacions, destrucció de famílies senceres, incendi de poblats... tant per part de l'exèrcit, com de la guerrilla o de les patrulles populars... Per això

molta gent va refugiar-se a Mèxic o a Hondures, que són els països veïns. A l'entrada de la catedral hi ha una llarguíssima llista de persones que van morir en aquella guerra tan violenta.

Més tard, amb un parell de cops d'estat i les corresponents revenegues, assassinats, presons. Per això, tot i que hi ha uns acords de pau i unes eleccions al parlament, la gent viu amb molta por. Només cal fer un cop d'ull als diaris i veure la llista diària de morts violentes.

Això, i l'augment dels càrtels de la droga, fa que la gent encara tingui molta por. A la capital, i no diguem a les poblacions de la muntanya, les nits són totalment desertes. Tampoc no s'atreveixen a viatjar amb cotxe en la foscor. Quan es fosc, és perillós fins i tot de parar en els semàfors en vermell.

Uns exemples personals: a Tactic gairebé sempre volen que vagis acompanyat d'una persona del país, a no ser que t'escapis sense dir res. En tornar et diuen el que els has fet patir. Per anar de la casa on érem a l'escola, uns 400 metres, enmig de la població, no els agrada que ho facis sol. Per anar amb el cotxe de línia de Tactic a la capital, uns 300 quilòmetres, et fan acompanyar per alguna persona de la família que torna amb el primer autobús a les cinc del matí.

En els edificis oficials pots veure els sentinelles patrullant amb la mà al gallet de la metralladora. Igual en els bancs, tant a fora com a l'interior; l'entrada és controlada segons la gent que ha entrat. Qualsevol botiga, encara que sigui de les petites, ha contractat un guàrdia de seguretat.

A la casa parroquial on he viscut, l'any 2000 hi van matar el rector, que era també bisbe auxiliar. El rector actual procura tenir-hi sempre alguna persona a dormir per si de cas... Actualment, a la mateixa porta, hi ha refugiades cada nit unes persones que dormen al redós d'una mica de cornisa que té l'edifici. No són normalment perillosos, però alguna vegada van més alegres del compte, o van una mica tocats... i ja se sap. Abans d'obrir cal mirar per l'espiell.

Un comentari que he sentit avui: «Estábamos mejor durante la guerra, ¡al menos sabías por qué te mataban!».

½ ½

NOTICIES

* La darrera secció de Notícies es cloïa, erròniament, amb la data del 17 de gener, amb l'anunci de la presentació del llibre de l'Esteve Pujol. No tenim cap dubte que els nostres bons lectors devien endevinar de seguida que havia de dir 17 de febrer. En demanem les disculpes corresponents.

* Un cop més, el dia 19 de febrer, es va celebrar a Granollers la Fira de la Solidaritat, amb l'èxit corresponent i bons resultats educatius i crematístics.

* El P. Josep M. Valls sortia de Barcelona el dia 20 de febrer per fer un periple que, a través de visites amistoses a Mèxic l'havia de dur a Guatemala, segons ell mateix explica en un escrit que trobareu en aquest mateix número de la nostra revista. Sembla que el grau de satisfacció pel viatge va ser molt alt, cosa que, naturalment, ens alegra a tots plegats. El P. Manel Bagunyà se n'anà de Bar-

celona, el dia 5 de març, directament a Guatemala, amb la mateixa destinació.

* Reunió habitual del Patronat de la Fundació Servei Solidari, el dia 21 de febrer. L'entitat és plena de vida pertot arreu, malgrat la seva edat encara jove.

* Sabent que el Germà Manuel Pedrosa, que de fa anys viu a València, havia patit una operació, el P. Provincial, acompanyat pel Josep M. Rierola, li va fer una visita el dia 22 de febrer.

* Mentre el P. General era de visita (novament) a les Califòrnies, els dies 22 a 28 de febrer, el Consell de la Província es reuní seguint el seu calendari anyal, el dia 25, i es va centrar sobretot en temes referents a l'organització del proper Capítol Provincial.

* Just l'endemà, dissabte 26 de febrer, a Sant Antoni, hi hagué la primera de les dues jornades

pre-capitulars previstes. Aquesta era dedicada especialment als religiosos i va durar tot el matí i fins a l'hora de dinar. La segona va ser també a Sant Antoni, el dia 2 d'abril, oberta a religiosos i laics. Alguns de més afortunats van poder veure i felicitar el P. Paco Martí, ja que era el dia del seu sant.

* La tarda del 26 de febrer, a la Parròquia de Mar, a Vilanova i la Geltrú, hi hagué la celebració de l'eucaristia en recordança del P. Salvador Vallés, on escolapis i família es van poder donar mútuament el condol per la pèrdua de què ja ens vam fer ressò.

* La parròquia de santa Bernardeta, al barri barcelonès de Torre Baró, regentat pel P. Quim Querol, va acollir un dinar de capellans de l'Arxiprestat, el dia 27 de febrer.

* De camí cap a Roma, per seguir una formació de tres mesos per exercir millor la seva feina de formador de juniors, el P. José Sosa, de les Califòrnies, va passar per Barcelona el dia darrer de febrer. Li desitgem molt de fruit.

* La darrera setmana de fe-

brer va ser pròdiga en qüestions mèdiques. Tant el P. Manel Miras com el P. Provincial van ser intervinguts de cataractes, cadascú d'un ull, però sembla que el P. Miras aspira a tenir els dos operats. Ens n'ha arribat una constància gràfica (Foto 1). El Germà Toledo, de la comunitat de Mataró, també va tenir un ensurt i va haver de ser hospitalitzat, el 26 de febrer. En va sortir el dia 8 de març i va anar a Santa Eulàlia per refer-se. Li desitgem ànims.

* I el primer dia de març el P. Marius Coly se'n tornava al Senegal després d'haver visitat els metges a Barcelona. El reton va ser una mica accidentat com potser ja deveu haver llegit en la divertida crònica del Ferran Sans.

* El dia 4 de març es complien els primers 60 anys de sacerdoci escolapi del P. Lluís Ferrer. A la comunitat de Sant Antoni se'n va fer el record oportú, però la celebració més grossa i amb la companyia dels familiars va ser el dia 6. Li desitgem moltes felicitats.

* L'endemà, dia 5, el P. Àngel Casas va haver de fer una visita i curta estada a les urgències de l'Hospital Clínic. Un còlic nefrític li va fer visita. Sembla, però, que el remei fou prou bo, ja que no tan sols es van calmar els dolors, sinó que no ha tingut cap altra molèstia. Que durí.

* Amb la imposició de la Cenra, el dia 9 de març, començàvem altre cop el camí de la Quaresma. Després de passar la quarantena arribarem al goig pasqual. El mateix dia, a la comunitat de Sabadell, en Claro i en Yoel van renovar els seus vots simples.

* Alguns membres de la comunitat de Sant Antoni (no gaires, que el cotxe és limitat) van mantenir viva una tradició relati-

vament recent però molt alimentosa: participar en una calçotada, a Montferri, que sembla que va obligar a llepar-se els dits... fins als colzes. No hi ha admetrien convidats, l'any que ve?

* L'Escola Pia d'Olot, el dissabte 12 de març, obrí les seves portes a escolapis i laics que van poder participar en el recés de la Quaresma. El professor Pere Pujolàs, de la Facultat d'Educació de la Universitat de Vic, hi prengué la paraula a partir del títol "Una mirada a l'educació". El recés s'acabà amb un dinar de germanor. (Foto 2)

* En Ramon M. Nogués, de la comunitat del Putxet, va haver de passar tres dies a la clínica Sagrada Família per solucionar problemes derivats de l'operació de pròstata de fa gairebé un any. Confiam que es trobi bé del tot ben aviat.

* El Secretariat General d'Economia de l'Orde es reuní a Barcelona el dia 14 de març, havent viatjat a casa nostra el dia abans. A l'aeroport van coincidir amb l'arribada del P. Josep Margalef, que venia a fer costat a la seva mare amb una situació de salut delicada. El mateix dia 14 arribaven de tornada a Barcelona el P. Josep M. Valls, la Marta Segura i el P. Manel Bagunyà, viatgers solidaris a Guatemala, tal com es pot llegir en aquest mateix núme-

ro en dos articles, un de cada un dels viatgers escolapis. La rebuda al Manel sembla que va ser apoteòsica.

* I el dia 15, tots els tècnics econòmics de les diverses Províncies escolàpies d'Espanya es trobaven també a Barcelona per treballar en una formació econòmica que ha de donar els seus fruits a nivell de tot l'Orde, amb una nova organització de l'economia, de les aportacions i dels recursos. Molta sort, en temps de crisi econòmica.

* El dia 16 de març, el nostre Provincial assistí a la LXIV Assemblea General de la URC, per darrera vegada abans d'acabar el mandat, i també acudí a la reunió de la Junta de Cintra, però no hi pogué assistir... perquè l'havien desconvocada sense avisar!

* A Servei Solidari i impulsat pel Carles Gil, el dia 17 de març hi hagué una sessió d'una mena de grup de pensament anomenat **Areté**, que és com els Grecs clàssics en deien de la virtut, aquella que fa que les persones tinguem recursos i força interna per fer coses interessants. Felicitem aquesta iniciativa i li desitgem llarga vida.

* El divendres 18 de març es reuna el Consell de la Província per darrera vegada dins el quadrienni que ja s'escola. Si reïx al-

guna proposta al Capítol, potser serà a més la darrera reunió d'un tal organisme que sembla haver complert el seu cicle vital i, a parer d'alguns, demana un nou invent.

* El dia 19 de març arribava a Barcelona el P. Miguel Giráldez, Assistent General, per visitar la Província fins al darrer dia del mes. Amb un programa prou ple, va poder conèixer de primera mà la realitat de la nostra Província, assistint a reunions de diversos estaments, visitant algunes comunitats i escoles, mantenint converses amb uns i altres. Encara li quedà temps i forces per visitar Núria o el Palau de la Música, per poder-se fer una idea més exacta de la nostra realitat. Sembla que se'n va anar molt satisfet per la visita i agraït per les moltes atencions.

* Darrerament, la senyora Maria Assumpció Isern, mare del P. Josep Margalef, anava perdent forces i l'arribada de la seva mort, el dia 20 de març, als 91 anys, era previsible, però no per això menys dolorosa. L'endemà se celebrà a Santa Anna l'eucaristia de comiat, presidida pel seu fill escolapi, a qui donem el condol ben sincer de tota la Província. Força escolapis, familiars i amics gairebé omplien la gran església matoronina. Que descansi en pau.

* Una bonica tradició recent de la comunitat de Sant Antoni fa que alguns membres de la comunitat vagin a Olesa de Montserrat pels volts del dia de santa Paula Montalt. Aquest any la visita fou el dia 23 de març i les escolàpies en quedaren (altre cop) ben satisfetes.

* Els dies 24, 25 i 26 de març, en el context de l'Any Internacional de la Química, van tenir lloc les IV Jornades sobre l'ensenyament de la Física i de la Química, organitzades per l'Institut d'Estudis Catalans i el Cosmocaixa. El P. Josep M. Valls i la Marta Segura, de l'Escola Pia de Nostra Se-

nyora hi van participar activament. A l'IEC, el dia 24, van presentar la col·lecció "Elements en Capsa", una Taula Periòdica dels Elements Químics totalment real. El divendres, al Cosmocaixa, van presentar un taller: "Misteris dels productes de neteja" i el dissabte dia 26, un altre: "La Química de l'olor". Tant "Els elements en capsas" com els "Misteris dels productes de neteja" han estat publicats pels mateixos professors en la revista "EduQ" que edita l'Institut d'Estudis Catalans i que tracta de temes de Química a nivell pedagògic.

* El darrer cap de setmana de març, dies 25 i 26, a l'Escola Pia de Terrassa, se celebrà la VI Assemblea de les Institucions Educatives de l'Escola Pia de Catalunya, amb el lema "Nous reptes, una mateixa arrel". Gairebé 150 persones, després d'una llarga preparació prèvia en les escoles, van revisar el quadrienni passat i van marcar les polítiques generals per al proper. L'esdeveniment té una gran importància per la seva incidència en totes les escoles i altres àmbits educatius. Els acords presos seran presentats al Capítol Provincial perquè puguin ser-hi validats. El mateix dia coincidia també el Congrés de les entitats anomenades del Tercer Sector, dins el qual l'Escola Pia també hi és present per la seva tasca social a través de les Fundacions Educació Solidària i Servei Solidari. Molta feina!

* El dia 28 de març ingressava novament a la clínica Sagrada Família el Germà Jaume Pascual per ser novament operat del budell, un cop una mica refet de la passada operació. La intervenció va ser el dia 29, i sembla que va anar molt bé, encara que algunes complicacions posteriors van endarrerir la millora, que confiem que serà bona del tot i ben aviat.

* Els mateixos dies darrers de març, el P. Joan Llosas, per uns problemes intestinals, va haver d'estar en observació a l'Hospital

de Barcelona, d'on ja va sortir ben curat.

* La tarda del 30 de març hi hagué a Mataró l'eucaristia funeral per la senyora Montserrat Lloveras, mare del Xavier Gilabert, que havia mort el dia abans als 82 anys. L'acompanyem en el sentiment. A la vegada, felicitem l'Octavi Raventós que ha estat pare d'una preciosa Martina i l'Elena Oliveras que ha estat àvia.

* Amb data 3 d'abril, en Ramon Francolí i en Jordi Teixidó, de la Fundació Educació Solidària, emprenien viatge al Senegal, fins al dia 8, per fer el seguiment dels programes que s'hi duen a terme.

* Els primers dies del mes d'abril, les noves instal·lacions, ja operatives des de mig febrer, de l'Arxiu Provincial han rebut diverses visites guiades. Així, el dia 6, hi van passar els Directors Gerents aprofitant la seva reunió mensual; el dia 7 hi anaven alguns escolapis que hi han col·laborat i les comunitats de Mataró i de Sant Antoni; i el dia 12, els membres de l'Equip de Gestió del Secretariat. És bo que el bon treball que es fa a l'Arxiu sigui ben conegut i valorat.

* Sabem que el dia 8 arribava a Madrid el Germà Felipe Rubio, que prosseguia viatge a Barcelona per visitar alguns metges ja que pateix alguns problemes de salut. Li donem la benvinguda i desitgem que n'obtingui una bona millora.

* El diumenge dia 10 d'abril, l'Escola Pia Luz Casanova de Barcelona va organitzar el X Aplec dels grups Mou-te, amb una molt bona assistència, un gran nivell d'organització entusiasta i un dia esplendorós, ja que l'acte final es va celebrar en el Parc Central de Nou Barris, a l'aire lliure i sota un sol estiuenc. Tot va anar rodat excepte una cosa: el P. Salvador Riera, que és l'escolapi que treballa en aquella escola i un dels in-

cansables organitzadors, no hi va poder assistir per un atac de gota tan gros que semblava un raig, i va haver de ser substituït. Malgrat això, l'eufòria era visible i les ganes de continuar el camí del Mou-te, evidents, gràcies a l'excel·lent treball de molts monitors i monitores. I dels mateixos nois i noies i dels seus pares, evidentment. Tot un èxit.

* De cara a la celebració del Capítol Provincial van començar les arribades dels capitulars que resideixen a les Viceprovíncies o a Cuba. El primer d'arribar va ser, el dia 10, l'Eduard Pini des de Cuba. El següent, el dia 12, el P. Josep Antoni Miró, i, el 14, els de les Califòrnies. Aquests són els que hem pogut saber fins al moment de tancar aquesta secció. Molts d'ells s'hostatgen a Sant Antoni, on seran també les sessions capitulars. A tots ells els donem la benvinguda i els desitgem bon treball en la magna assemblea capitular.

* El vespre del dia 15 d'abril, divendres de Dolors, a l'Escola Pia d'Igualada se celebrà la tradicional festa de la Mare de Déu de la Pietat, a satisfacció dels presents i amb la companyia de l'Schola Cantorum de la ciutat, molts dels components de la qual són antics alumnes de l'escola.

* I el dia 16, dissabte abans de Rams, al matí s'inicia el Capítol Provincial. Confiam que aquesta experiència de comunió del grup porti fruits ben bons per a tota l'Escola Pia de Catalunya: les persones, religiosos i laics, les comunitats, les escoles, les institucions diverses que s'aixopluguen sota les ales d'aquesta bona mare. Desitgem al nou equip de govern que serà elegit molt d'encert en el seu servei els propers quatre anys.

* I no ens queda més que desitjar a tots els lectors una festa de Pasqua plena de llum i de vida, ben abundosa de pau, el primer do del Senyor ressuscitat.

Hem vist, hem sentit, hem llegit...

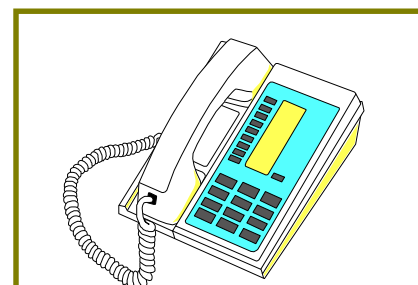
* Hem vist el programa de la celebració dels 25 anys de la parròquia de Santa Maria del Jaire, al barri de la Torreta, tocant a Granollers, d'on és rector el P. Rodolf Puigdollers, entre els dies 13 de febrer i 18 de juliol (que és el dia aniversari de l'erecció de la parròquia). Per molts anys!

* Una notícia que corresponia al 21 de febrer va quedar fora de circulació per causes no volgudes. El missatge electrònic que l'anunciava va anar a parar a la bústia de missatges no desitjats... i allí dormia fins que va ser descoberta. L'ordinador era el del nostre Secretari Provincial. I la notícia era la mort d'un germà del P. Ferran Guillén, Antoni de nom i que residia a Nigèria feia més de 40 anys com a membre de l'Opus Dei. Lamentem l'incident i donem el nostre condol al P. Ferran. D'ell s'ha rebut una nota, en l'intercanvi d'aclariments, on comunica que a començaments de març va patir una pneumònia i li van descobrir una pedra al ronyó, que li van eliminar per làser. La pneumònia va ser vençuda totalment.

* El 22 de febrer, al diari digital www.publico.es, en un escrit de dues pàgines sobre el tema del fracàs escolar, hi hem trobat unes declaracions de Carme Cáceres, mestra d'un equip psicopedagògic de l'Escola Pia de Granollers.

* Els darrers dies de febrer es va poder veure en diverses emissions televisades (telenotícies nit de TV3 i notícies nit de TVE Catalunya) la notícia dels exàmens de català i castellà per a persones aspirants a taxista i que són d'origen estranger. Tot i que en el programa es van poder veure ben clars l'Eli Moreras, la Inma Martín i l'Enric Sàrries, tots de Servei Solidari, que és l'entitat que ha preparat més estrangers per a aquell examen, i seguint una mala pràctica habitual, en cap moment no va ser mencionat aquest detall, i el nom de Servei Solidari va quedar injustament silenciats.

* En la revista **Foc Nou**, n.438, del mes de febrer, hi vam veure dos escrits al voltant del tema "El meu sermó de la muntanya", un del Carles Gil i un altre de l'Àn-

**Corregiu si us plau,
al llibret d'adreces:**

**A la p. 46, el telèfon del
Miquel Betbesé ha de ser:
00 237 99 291 606**

gels Doñate, a les pàgines 21 i 23.

* La primera setmana de març les comunitats van anar rebent el nou llibret d'adreces de la Província. Com passa habitualment, ja s'hi ha detectat alguna errada que anirem fent constar. També van ser distribuïts els quaderns **Litterarum inscriptiones et telephonia Ordinis Scholarum Piarum**.

* Amb data 9 de març es va rebre un comunicat del senyor Andrés Castellanos informant sobre la defunció del Dr. Raúl de Villiers, antic professor de l'Escola Pia de Guanabacoa, personatge memorable pel seu prestigi personal i el seu benfer com a educador. Descansi en pau.

* Hem llegit una circular, amb data 10 de març, que el Director Gerent de l'Escola Pia de Nostra Senyora, de Barcelona, adreça als antics alumnes, anunciant-los que s'acosta la data del centenari, el primer trimestre del curs 2012-2013 i una sèrie d'activitats que ja són en marxa per celebrar aquella efemèride.

* Hem sabut que el dia de sant Josep, les Germanes Oblates van celebrar a Mataró el bicentenari del naixement del seu fundador, Josep M. Benet, antic alumne de l'Escola Pia. El refrigeri final va tenir lloc a Santa Anna.

* El 24 de març vam poder veure un comunicat de la cúria general sobre el noviciat a Bogotà, amb una fotografia i tot. Així vam poder conèixer el Sandy, novici cubà. El saludem cordialment

* Amb data 30 de març, que es complia el dia aniversari del P. Rossend Casallarch, vam rebre

de l'antic alumne cubà, senyor Juan Zuazola, una bonica fotografia de la comunitat a la casa de Cojímar, l'any 1953. Hi apareixen: **(drets)** els PP. Miquel Comas, Filemó Marquès, Antoni Batlle, Àngel Oliveras, Joan Xancó, Joan Capdevila i Rossend Casallarch; **(asseguts)** Segimon Balagué i Lluís Gaja. (Foto 3)

* El dia 31 de març arribava un comunicat del Secretari General de les nostres Institucions Educatives dient que s'havia decidit retirar el projecte de transformació de l'Escola Pia de Nostra Senyora en escola inclusiva, que s'havia elaborat de manera conjunta amb Icària iniciatives socials, entitat titular de l'Escola Taiga. El motiu de la retirada del projecte és que el descens en la demanda de places a Educació Infantil que hi ha hagut en el procés de preinscripció per al proper curs en el districte de l'Eixample no en garanteix la viabilitat. Lamentem que aquest projecte no hagi estat possible i confiem que es trobin aviat altres alternatives que permetin una millora de la nostra institució.

* Hem vist l'anunci d'una conferència, a l'Associació d'Amics de Granollers, el 7 d'abril, entre Ramon Mª Nogués i Mª Teresa Garcia Fochs sobre el tema "Creences i no creences".

* La tarda del 9 d'abril, a l'Espai Jove la Fontana, centre cívic del Carrer Gran de Gràcia, hi hagué un acte de presentació d'un estudi fet en ocasió dels 20 anys dels Camps de Solidaritat de SETEM, i de retrobament de participants, amb molt d'èxit de participació. S'escau que també es recordaven els 50 cursos ADI impartits. Per molts anys i endavant!

* El mateix dissabte 9 d'abril, però a Cuba, tota la Província era invitada a celebrar, als Escolapis de Guanabacoa, una jornada per celebrar a la vegada sant Jordi, la Mare de Déu de Montserrat, el dia del llibre i de la cultura catalana. Gairebé res... No es moquen a mitja màniga, els nostres de Cuba. Els felicitem. El que no sabem, però (no ho sabem tot), és si algú ha acceptat la invitació i hi ha anat.